

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру, адалдық, парасаттылық ұғымын насихаттау мақсатында «ӘДІЛЕТТІ ҚАЗАҚСТАН – АДАЛ АЗАМАТ – ОЗЫҚ ОЙЛЫ ҰЛТ» тақырыбындағы адалдық сағатында пайдалануға әзірленген Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың сөздерінен үзінділер.

1. Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың Ұлттық құрылтайдың «Әділетті Қазақстан – Адал азамат» атты екінші отырысында сөйлеген сөзі

Елімізде жаңа қоғамдық этика қалыптасуы керек. Онда елдің бірлігі және тұрақтылығы, азаматтардың өзара тілектестігі, әділдік, заң мен тәртіп, сенім және жауапкершілік сияқты құндылықтар үстемдік құруы қажет.

Отаншылдық, адамгершілік, білімпаздық, нағыз маман болу, үнемшілдік, еңбекқорлық, ел мен жерге жанашырлық сияқты асыл қасиеттер бәрінен биік тұруға тиіс. Осындай ізгі қасиеттің бәрін бойына сіңірген жанды Адал азамат деген бір ауыз сөзбен сипаттауға болады.

Шын мәнінде, біз айтып жүрген Әділетті Қазақстанды Адал азаматтар құрады. Бұл – бір-бірімен өте тығыз байланысты ұғымдар. Отанға, отбасына адалдық – парасаттылық пен адамгершіліктің белгісі. Адал еңбек етіп, адал табыс тапқан адам жетістікке жетеді, құрметке ие болады. Ұлы Абай «Адал еңбекпен мал іздемек – арлы адамның ісі» деген. Ал арлы адам әділетсіздік жасамайды. Әр салада адалдық басты орында тұрса, әділ қоғам орнайды. Жемқорлыққа жол берілмейді, ел мүддесіне сай шешім қабылданады. Бір сөзбен айтсақ, қоғамдағы ізгіліктің бәрі адалдықтан бастау алады. Ендеше, Әділетті Қазақстан және Адал азамат ұғымдары ел тірегі болатын егіз құндылық ретінде әрдайым қатар тұруға тиіс.

Әділетті Қазақстанды құру үшін әрбір отандасымыз адал азамат болуға ұмтылуы қажет.

2. Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың Ұлттық құрылтайдың «Адал адам – Адал еңбек – Адал табыс» атты үшінші отырысында сөйлеген сөзі

2024 жылғы 15 наурыз

Мен барлық пікірді қорыта келе, ұлттың жаңа келбетін айқындайтын негізгі құндылықтарға тоқталғым келеді.

Бұлар: тәуелсіздік және отаншылдық, бірлік және ынтымақ, әділдік және жауапкершілік, Заң және Тәртіп, еңбекқорлық және кәсіби біліктілік, жасампаздық және жаңашылдық.

Бұл құндылықтар «Біртұтас тәрбие» бағдарламасының (бұдан әрі – Бағдарлама) негізіне айналады. 2024-2025 оқу жылында білім беру ұйымдарында тәрбие жұмысы осы бағдарламаның негізгі ережелеріне сәйкес ұйымдастырылатын болады.

Еліміздегі әрбір азамат осы басты құндылықтарды берік ұстануы керек. Мен ұсынған «Адал азамат» ұғымы мұның бәрін түгел қамтиды. Сонымен бірге бұл Әділетті Қазақстан идеясымен үндесіп жатыр. Біз осы іргелі құндылықты ұрпақ санасына сіңіре беруіміз керек.

Адал азамат дегеніміз – жақсы қасиеттерге ие болып, адал еңбек ететін және табысқа адал жолмен жететін адам. Яғни, адалдық пен әділдікті бәрінен биік қояды. Озық ойлы ұлт болу үшін бүкіл қоғам сана-сезімін өзгертіп, жаңа құндылықтарды орнықтыруы керек. Әрбір адам «Адал азамат» деген атқа лайық болса, елімізде әділ қоғам орнайды.

«Адал адам – Адал еңбек – Адал табыс» – бір-бірінен ажырамайтын ұғымдар.

Әрине, еліміздің болашақтағы бейнесі сан қырлы, оны әркім әр қалай түсінуі мүмкін. Алайда оның негізгі сұлбасын «Әділетті Қазақстан – Адал азамат – Озық ойлы ұлт» деген ұштаған ұғым арқылы сипаттауға болады. Бұл үшеуі бір-бірінен бастау алады және өзара тығыз байланысты. Қағидамыз – әділдік, тірегіміз – жауапкершілік, мақсатымыз – өрлеу. Еліміз осы құндылықтарды берік ұстана отырып, даму көкжиегін сөзсіз кеңейте түспек. Ал әрбір адал адам адал еңбегімен адал табысқа жетеді.

3. Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың Қазақстан халқына Жолдауы

«Кәсіптік білім беру саласына реформа жасау – айрықша өзекті мәселе. Бұл – экономиканың өсімін қамтамасыз ету және инвестициялық тартымдылығын арттыру үшін аса қажет қадам.

Мен 2025 жылды Жұмысшы мамандықтары жылы деп жариялаймын. Осы уақыт ішінде техникалық және кәсіби білім беру жүйесін реформалау қажет. Сондай-ақ біз жұмысшы мамандықтарын дәріптеу арқылы қоғамда еңбекқор және нағыз маман болу идеясын насихаттаймыз.

Адал әрі табанды еңбегімен табысқа жеткен адамдар қашанда құрметті, сыйлы болуы керек. Бұл біз ұсынып отырған «Адал азамат – Адал еңбек – Адал табыс» қағидатына толық сай келеді. Бір сөзбен айтқанда, біздің қоғамда еңбекқорлық, кәсібилік сияқты қасиеттер өте жоғары бағалануға тиіс. Өз кәсібін жетік меңгерген мамандар ұлт сапасын арттырады. Сондықтан біз еңбек адамының мәртебесін көтеріп жатырмыз. Бұл бағыттағы жұмыс тоқтамайды, жалғаса береді.

Жұмыстың жаманы жоқ, кез келген еңбек – қадірлі. Ең бастысы, әркім жауапкершілікті терең сезініп, өз міндетін сапалы атқаруға тиіс. Сонда ғана еліміз дамудың сара жолына түседі.

Халқымызда «Жұмыстың көзін тапқан байлықтың өзін табады» деген сөз бар. Кәсібіне адал әрі жауапкершілікпен қараған адам қашанда лайықты бағасын алады. Бұл түсінікті қоғам санасына сіңіру қажет. Азаматтарға құрметті атақ берудегі түпкі мақсатымыз да – осы. Бұған дейін мұғалімдерге, дәрігерлерге және мәдениет қайраткерлеріне осындай атақтар беріле бастады. Бұл – өте жақсы бастама, оның аясын кеңейту керек»

Әділетті Қазақстанды құру ісі енді ғана басталды. Алдағы жолдың қиындығы көп. Бұл бағдарымыз ешқашан өзгермейді, ішкі және сыртқы ахуал қандай болса да жалғаса береді. Қол қусырып отыратындар мен қасақана кедергі жасайтындарға орын жоқ.

Біз таңдаған жолымыздан айнымаймыз!

Ендеше, Әділетті Қазақстанды бірге құрайық!

Қасиетті Отанымызды бірге өркендетейік, ағайын!

Выдержки из слов главы Государства Касым-Жомарта Токаева, подготовленные для использования на часе добропорядочности на тему «ӘДІЛЕТТІ ҚАЗАҚСТАН – АДАЛ АЗАМАТ – ОЗЫҚ ОЙЛЫ ҰЛТ» в целях формирования антикоррупционной культуры, пропаганды понятия честности и добропорядочности.

1. Выступление Главы государства Касым-Жомарта Токаева на втором заседании Национального курултая «Әділетті Қазақстан – Адал азамат»

Наша новая общественная этика должна базироваться на ценностях единства и стабильности, справедливости и солидарности, закона и порядка, доверия и ответственности. Она должна стать воплощением патриотизма, гуманности, культа знаний, профессионализма, бережливости, трудолюбия. Превыше всего должно цениться одно из самых значимых качеств личности – трепетное отношение к своей земле и стране. Человека, олицетворяющего эти благородные качества, можно охарактеризовать одним глубоким словосочетанием – ответственный гражданин – «Адал азамат». Справедливый Казахстан построят только ответственные граждане. Эти понятия тесно связаны между собой, одно невозможно без другого.

Ответственность перед своей страной и семьей – это признак высоконравственной и зрелой личности.

Человек, добросовестно работающий и получающий свой доход честным путем, достигнет подлинного успеха и будет всегда пользоваться заслуженным уважением в обществе.

Великий Абай говорил, что приобретение богатства честным трудом является достойным занятием для поистине благородного человека. Человек чести никогда не поступит несправедливо.

Справедливое общество утвердится только в том случае, если в каждой сфере на первом месте будет стоять ответственность и порядочность, будет жестко пресекаться коррупция и все решения будут приниматься, исходя из национальных интересов. Одним словом, истоки всех благих дел в обществе берут свое начало в идеалах ответственности, честности и верности долгу.

Поэтому «Справедливый Казахстан» и «Ответственный гражданин» – это два взаимосвязанных понятия, которые всегда должны рассматриваться в качестве незыблемых опор нашей страны.

Для построения Справедливого Казахстана каждый наш соотечественник должен стремиться стать ответственным гражданином.

**2. Выступление Главы государства Касым-Жомарта Токаева на третьем заседании Национального курултая «Адал адам – Адал еңбек – Адал табыс»
15 марта 2024 года**

Обобщив все мнения и предложения, хочу выделить следующие ключевые ценности, определяющие образ нашей нации. Это: НЕЗАВИСИМОСТЬ и ПАТРИОТИЗМ, ЕДИНСТВО и СОЛИДАРНОСТЬ, СПРАВЕДЛИВОСТЬ и ОТВЕТСТВЕННОСТЬ, ЗАКОН и ПОРЯДОК, ТРУДОЛЮБИЕ и ПРОФЕССИОНАЛИЗМ, СОЗИДАНИЕ и НОВАТОРСТВО.

Эти ценности становятся основой Программы «Біртұтас тәрбие» (далее – Программа). В 2024-2025 учебном году воспитательная работа в организациях образования будет организована в соответствии с основными положениями данной Программы.

«Адал азамат» – это человек, обладающий лучшими качествами, который добросовестно трудится и добивается заслуженного успеха, ставя честность и справедливость превыше всего. Чтобы стать прогрессивной нацией, нам нужно изменить мировоззрение всех граждан и укоренить в общественном сознании новые ценности.

Если каждый гражданин будет следовать идеалам концепции «Адал азамат», мы построим справедливое общество. «Ответственный человек – Честный труд – Заслуженный успех» – это неотделимые друг от друга понятия, имеющие ключевое значение для построения прогрессивного государства.

Конечно, образ будущего нашей страны многогранен, и каждый его может воспринимать по-своему. Но его основные контуры можно очертить в виде триады: «Справедливый Казахстан – Ответственный гражданин – Прогрессивная нация». Эти три элемента тесно взаимосвязаны и взаимообусловлены.

Справедливость – как принцип, ответственность – как основа, прогресс – как цель. Следуя этим установкам, наша нация непременно расширит горизонты развития, а каждый ответственный гражданин своим честным трудом добьется заслуженного успеха.

3. Послание Главы государства Касым-Жомарта Токаева народу Казахстана

Реформа профессионального образования становится абсолютно важной с точки зрения обеспечения роста экономики и ее инвестиционной привлекательности.

Объявляю 2025 год Годом рабочих профессий. За это время предстоит осуществить реформу системы технического и профессионального образования. Год рабочих профессий будет также содействовать продвижению в нашем обществе идеи трудолюбия и профессионализма.

Необходимо, чтобы люди, добившиеся успеха честным, усердным трудом, всегда пользовались уважением и почетом. Это полностью согласуется с нашим принципом "Ответственный гражданин – Честный труд – Заслуженный успех". Ценности трудолюбия и профессионализма в нашем обществе должны быть всегда на первом месте. Именно благодаря специалистам своего дела формируется новое качество нашей нации. Поэтому мы продолжим принимать последовательные меры для повышения статуса человека труда. Не бывает плохой работы, любой труд – в почете. Главное, чтобы каждый гражданин выполнял свои обязанности добросовестно, с глубоким чувством ответственности. Только так наша страна достигнет высот на пути прогресса.

Не зря в народе говорят, что труд является залогом богатства ("Жұмыстың көзін тапқан байлықтың өзін табады"). В нашем обществе должно сложиться понимание того, что честный и ответственный труд будет непременно оценен по достоинству. Этой цели в том числе служит присвоение гражданам почетных званий. Такие награды ранее были введены для учителей, врачей и деятелей культуры. Это очень хорошее начинание, следует шире применять данный подход. Построение Справедливого Казахстана только начинается. Впереди тернистый путь. Этот курс незыблем и будет продолжен при любых обстоятельствах внутреннего и внешнего характера.

Безделью и саботажу места не будет, мы не свернем с намеченного пути!

Мы не свернем с намеченного пути!

Вместе мы построим Справедливый Казахстан!

Светлое будущее нашей священной Родины в наших руках!

.